

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

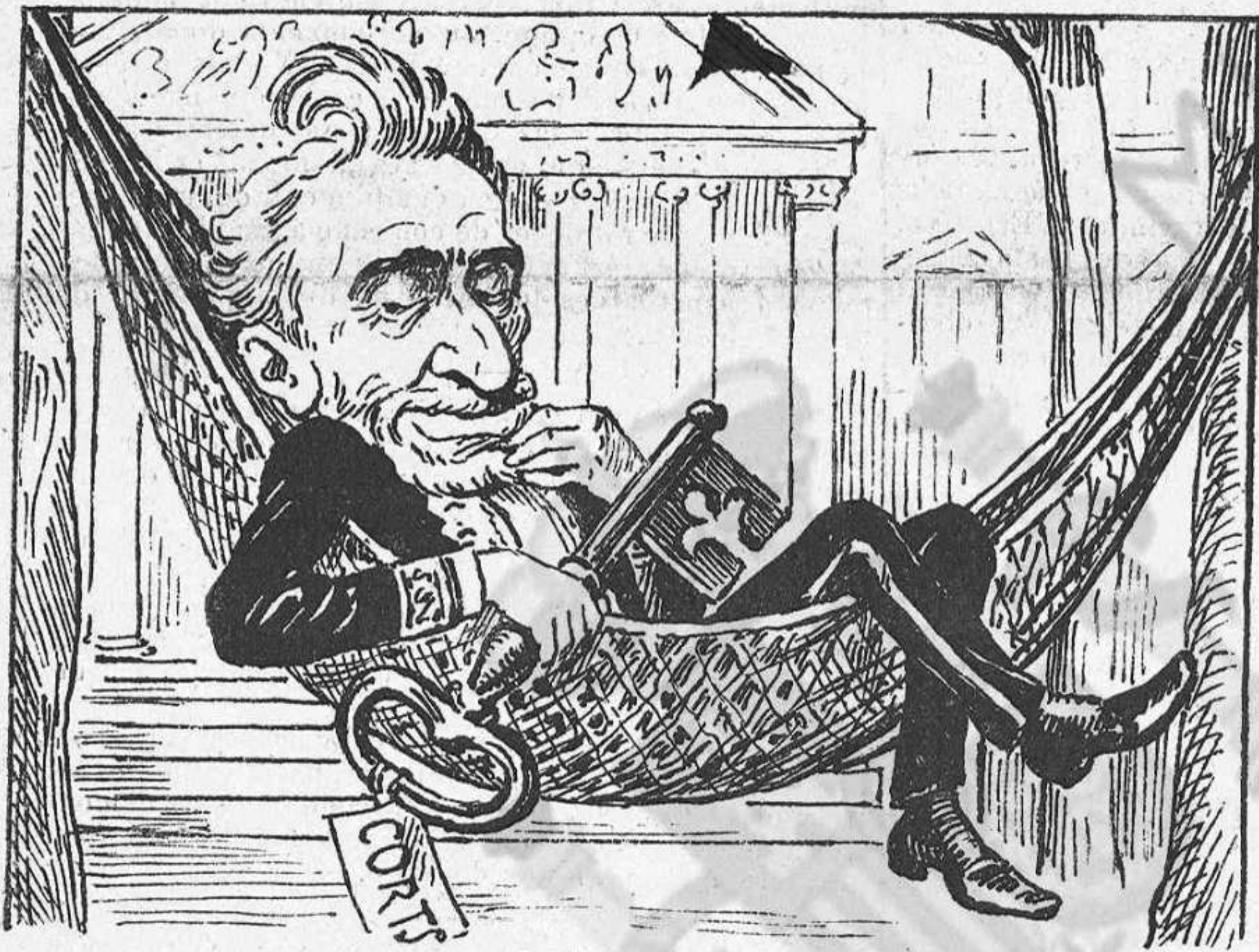
CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

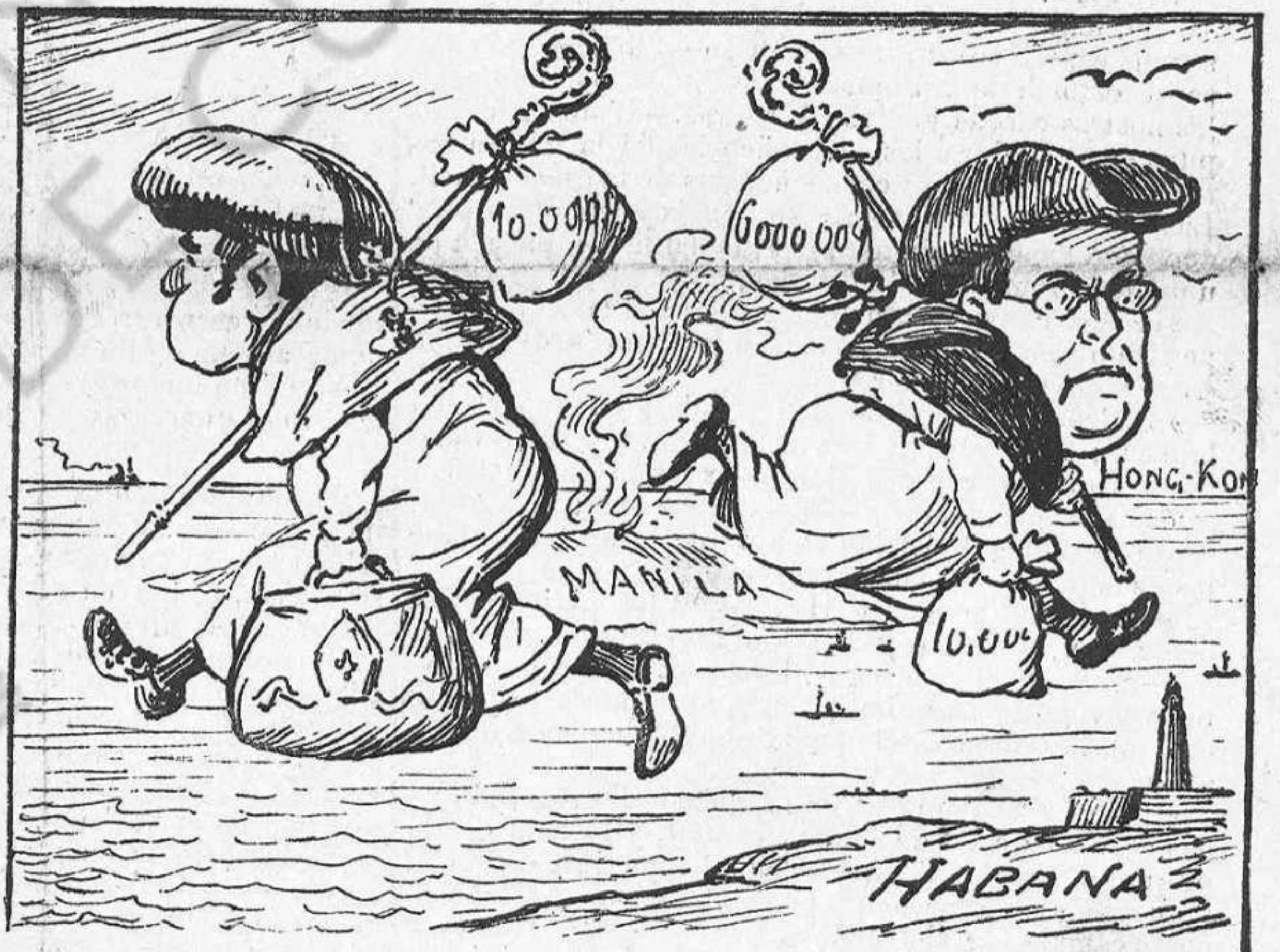
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20. botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

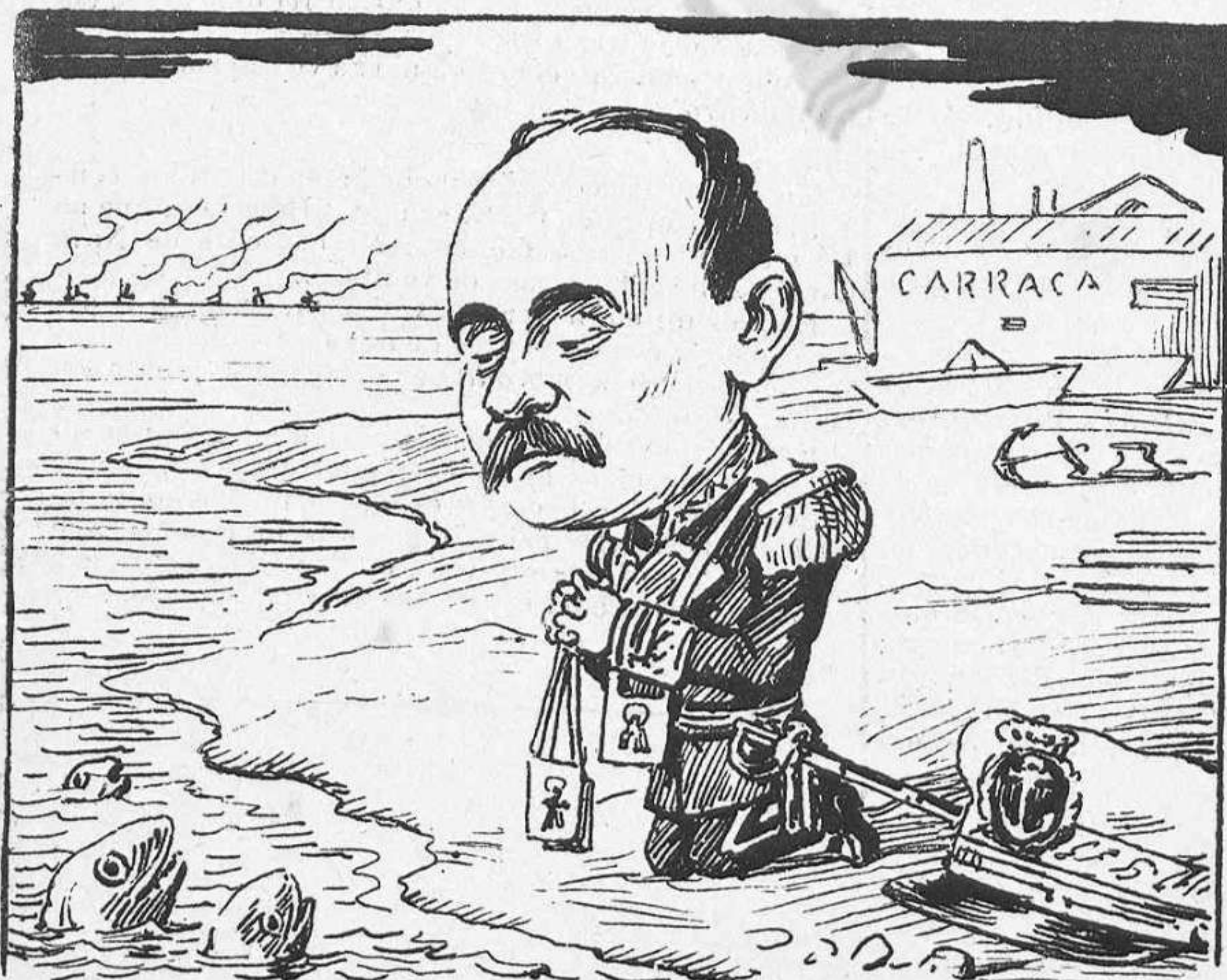
ACTUALITATS ILUSTRADAS

—Ara que las tinch tancadas, á gronxars'hi, que lo qu' es la guerra á mí ja no me la fa ningú!

Manaments de la Lley episcopal:—Lo primer, salvar la pell.

Lo Ministro de Marina, fent mérits porque quan s' acabin els barcos el nombrin bisbe.

Esperant que s' acabi de morir per tirárseli á sobre.

UNA VEU PREVISORA

A están tancadas las Corts. Si sigues sin fillas llegitimas de la voluntat del país, crech sincerament que 'l govern s' hi hauria mirat una mica a donar aquesta especie de cop d'Estat. A lo menos, á horas d'ara, 'l cop repercutiria en tots los confins de la nació, y 'l govern, que per lo vist no vol sentir discursos, sentiria una cosa més desagradable, sentiria 'ls bramuls de una próxima tempestat.

Avuy se 'n riu... y te motius de sobra per ferho. Perque las Corts li han donat tot lo que volia: facultats omnimodas y extraordinarias per exigir del país tots los recursos que li son necessaris, aixis com per plantejar totas las dictaduras qu' estimi convenientes. La bossa y la llibertat dels espanyols quedan á l' entera disposició de un govern que fins ara 'ns porta á revolóns, d' error en error, de imprevisió en imprevisió, de torpesa en torpesa, per l' horrorosa pendent del precipici.

En va s' ha tractat de ventilar, en públich debat, las causas y 'ls motius de una serie interminable de desastres y vergonyas. De tot lo alegat, ab gran abundancia de datos y rahons, sols se n' ha tret en clar una cosa, y es que 'ls governs de la monarquia han sigut, son y continuaran sent completament irresponsables.

Avuy encare podem dirho... Demá tal vegada ja no 'ns será possible. Lo govern te preparada la suspensió de las garantias constitucionals. Al reprimir despóticamente á la premsa trencará l' últim mirall en que 's reflecta la seva monstruosa lletjesa.

¿Fins ahont arribará llavors la paciencia del poble?

**

¡Pobra Espanya!

A la vista tenim un article de un periódich extranger *Le petit provençal* de Marsella, que pels mals que senyala y 'ls remeys que prescriu, no podem resistir á la tentació de traduhirlo.

Diu aixis:

«Bé, molt bé marxan las dos germanas llatinas, que alguns esperits aventurers voldrian en lo successiu posar á remolch de la Fransa—sens dupte per aumentar las nostras cargas y aliviar las sevas.—L' una 's troba á punt de sucumbir á las conseqüencias de la guerra extrangera; l' altra á las conseqüencias de la guerra civil. Las dos agonisan víctimas de aqueixa malaltia que s' anomena l' esperit monárquich, malaltia complicada de una afecció mortal: el militarisme.

»Precisa consignar, no obstant, que si las dos sufren de un modo idéntich, el seu mal no 's desrolla en ellas de igual manera.

»A Espanya 'l militarisme y 'l despotisme matan á la nació; pero la matan per incapacitat, per imprevisió, per rapacitat, per orgull. Succeheix com si 'l malalt hagués estat molt temps abandonat dels metjes, aixó sí, sense que aquests s' hajan abtingut per aixó de cobrar los seus honoraris: molt al revés.

»A Italia tot lo oposat. Han acudit los metjes al llit del malalt, l' han fastidiat tant ab las sevas receptas, li ha imposit tantas drogas, li han fet dragar tantas canons y vomitar tantos impostos, que 'l pobre malalt s' está morint víctima del mateix remey que havia de curarlo.

»No per aixó l' una y l' altra deixan d' estar reduhidas al mateix estat de suma gravetat, y lo més curiós es que, á pesar de l' experiencia, 'ls metjes, ó com si diguessen els governants no volen de cap de las maneres cambiar de sistema.

»A l' altra banda dels Pireus, fins ab un ministeri que blassona de liberal, lo despotisme monárquich impera mes que may: la unitat qu' es la plaga del país, pero pel qual sols l' autoritat fiscal, clerical ó militar pot mantenirse, l' aixafa ab tot lo seu pes, impedeix la lliure iniciativa de sas provincias y especialment de sas colonias, comprimeix tots los impulsos, paralisa tots los traballs. Catalunya s' exaspera, Andalusia fermenta, els paissos vasco-navarros vigilan; en tant que Cuba y Filipinas poden ja considerarse com á separadas virtualment de la mare patria. Quan serian precisas hábils concessions, s' está forjant un govern fort, una dictadura militar á la sombra del palau real; quan sería necessari enviar llibertats á uns y altres, se 'ls envían soldats, y 's prepara la resistencia á ultransa; la resistencia contra las provincias, la resistencia contra las colonias.

»A l' altra banda dels Alpes, s' ha ja sublevat el poble, reventant de miseria y opressió. La insurrecció ha sigut sofocada sota un riu de sanch; los republicans han sigut presos, condemnats á presiri; hi ha qui s' alaba de haver creat lo buyt en lo camí de la Monarquia y de haver destruhit tots los obstacles. Vanas ilusions. Lo llevat de la revolta continua fermentant en l' ánima del poble: la compressió tornarà á ferlo esclatar. A la Cort s' está preparant la formació de un ministeri de generals y senadors, que suspengui lo Estatut, ó siga la Constitució, que disolgui la Cáma-

ra, etc., etc. Pero ¿y després? ¿tindrà 'l poble menos fam y estará menos ansiós de llibertat? ¿Es, per ventura, quan se violan els drets de la vostra conciencia, quan vos sentiu mes lliures? ¿Es, per ventura, quan se 'us arranca 'l pa de la boca, quan vos trobeu mes saciats? La Cort de Italia, al igual que la d' Espanya, apela als mateixos extréms, cedint al mateix axioma, ab lo qual los Llatins, antepassats dels italians, disfressavan sa creencia fatalista: «*Quos vult perdere Jupiter dementat.*» Júpiter enloqueix als que vol perdre.

»També la Fransa atravessa en los actuals moments una crissis dolorosa: hi ha qui voldria ferla retrocedir ó quan menos deturar sa volada: no se sab que será d' ella demá, aquest demá immediat; pero té prou confiança en sí mateixa y prou forsa de resistencia per saber desd' ara que 'l porvenir es seu S' está debatent ab las dificultats de una crisis ministerial; pero aquesta crissis es un idili, al costat de la crisis que atravesan tant l' Italia com l' Espanya.

»D' altres se n' ha vistas la Fransa de molt mes terribles que las que agitan avuy á sas dos germanas llatinas. Y á pesar de tot n' ha sortit sempre mes forta y mes lliure. ¿Pot esperarse que succeheixi lo mateix ab l' Italia y ab l' Espanya? Pot assegurar-se que per ellas se complirà l' aforisme que sempre s' ha complert á Fransa: Las grans probas son las que fan grans als pobles?

»Sí, segurament, si la Llibertat, sembra en ellas las sevas llevors fecundas.

»No, de cap manera, si la monarquia continua exte-

nent dessobre d' ellas la seva mortalla.

**

¡La Llibertat!... Té rahó l' articulista: la Llibertat es l' únich remey que salva als pobles.

P. K.

o rey de las húngaras ho ha declarat sense embuts: tant bon punt se fassi la pau, com que aquesta, de totas maneres, ha de resultar perjudicial y depressiva, ell agafará 'ls trastets y se n' vindrá á Espanya. Naturalment, que aquí hasta las pedras s' aixecarán per combatre al tétrich aventurer. Pero no per aixó deixarà de obsequiar al país ab l' únich regalo que pot proporcionarli. Després de una orgia de sanch y de ruinas, per postres, una guerra civil. ¡Quina delicia!

¿Hi ha ningú ab un dit de front que puga creure ni imaginar, que la curació de las mortals feridas qu' está rebent la nació puga trobarse may en lo veneno del absolutisme, ó siga en una terrible exacerbació reaccionaria? ¿Hi ha ningú capás de pensar, que puga creure ni imaginar, que 'l déficit espantós que deixarán las tristas aventuras dels actuals partits monárquichs, puga saldarse ab un nou régimen, que té per base 'l reconeixement de las deudas carlistas y la colocació en las filas del exercit de tots els cabecillas grans y xichs que han fet armas contra la llibertat?

Es necessita haver perdut hasta l' instint de la conservació de l' existencia per no rebelarse airadament contra las estúpidas y criminals pretensions carcundas.

**

L' altre día 'n Mella, aqueix wampiro qu' en las corts exerceix de russinyol, deya que D. Carlos no sería absolutista. Tant impossible es aixó com que una pantera deixi de ser pantera.

—No será absolutista—afegí en Mella—lo únich que 's proposa es crear á Espanya una monarquia com la de 'n Guillém de Prussia, una monarquia militar. No va dir si 'l cabecilla Caga-rehims sería 'l seu canceller, el seu Bismarck.

Pero fins prenentnos en serio semblant pretensió ¿es acás una monarquia militar, en busca sempre de aventuras, lo qu' Espanya necessita ser en los actuals moments?

**

Monarquia militar molt seria y respectada era la de Felip II, y va perdre una gran part dels Paissos Baixos. Monarquia militar era la de Felip IV y va perdre 'l Rosselló y Portugal; monarquia militar era la de Carlos II y va perdre Flandes y 'l Franc-comtat. Monarquia militar era la de Felip V, el primer Borbon, y va perdre 'l resto dels Paissos Baixos, Gibraltar, Sicilia, Nápoli, el Milanessat y Cerdunya; monarquia militar la de Carlos IV y va perdre Santo Domingo; monarquia militar, en fi, la de Fernando VII y no va perdre mes que Chile, Perú, Riu de la Plata, Uruguay, Paraguay, Venezuela, Nova Granada, Equador, Cos-

ta-Rica, Guatemala, Honduras, Nicaragua, San Salvador, la Florida y Méjich.

Podrán dir els carlins que podem dedicarnos ab tota tranquilidat á fé 'ls soldats, desde 'l moment que ja no 'ns quedarà res per perdre.

Es un error: encare 'ns queda per perdre una cosa: l' esperança y la possibilitat de regenerarnos.

**

¿Cóm ho hem de fer? Recobrant á tota pressa 'l temps perdut: aplicantnos al foment de totas las fonts de riquesa de la nació: desarrollant l' activitat productiva; elevant lo nivell de la instrucció pública; sacudint la peresa y l' apatia que han mantingut durant tant temps apartat al poble de la vida pública; rompent de una vegada tots los motllos rutinarios y totas las trabas tradicionals, fins á constituhir una administració pública celosa y honrada y un govern que s' inspire sempre en los anhels de la nació... En una paraula, no perdent may de vista que qui vol estar ben servit s' ha de fer ell mateix el llit.

Aixó vol dir qu' en lloch de constituhirse Espanya en una monarquia militar, lo que realment necessita es constituhirse en una República de personas ilustradas, de industrials, agricultors, comerciants y treballadors. Tots los ciutadans poden ser soldats per defensar á la patria, pero tots han de ser treballadors per ferla rica, culta, poderosa y respectada.

No están en lo just, en mon concepte, 'ls que pasan per la suspensió de las sessions de Corts, prenent que en ellas no 's feya mes que perdre 'l temps discutint.

No es cert que 'l temps se perdi posant de relleu los errors, las imprevisions y la incapacitat manifesta de un govern, en uns moments tan criticos com els actuals. Lo únich sensible, en tot cas, es que 'ls discursos dels representants del país, per vicis de la premsa de gran circulació, no alcansin en lo públich la deguda resonancia. Apenas los periódichs impresionistas se n' ocupan, y si ho fan es ab grans deficiencias, ab sensibles inexactituts y com tirantlos á barato. De aquí neix que 's malogrin casi totas las campanyas parlamentarias y que deixin d' engendrarse aquellas fortes corrents de opinió, qu' en moments donats tant poden influir en la sort dels pobles. Y aixis es com, á favor del general desconcert, se perpetuan els governs mes ineptes y las situacions mes desastrosas.

No es, donchs, aquí á Espanya ahont está espatllada la veu dels diputats qu' en compliment de un deber patriótic y de un deber de conciencia, manifestan las sevas opinions desde 'l Parlament; en tot cas lo únich qu' está espatllat es lo torna-veu de la premsa de gran circulació.

No manifestém la nostra opinió sobre la pau ó sobre la continuació de la guerra, perque estém convenuts que resultaria completament inútil, desde 'l moment, que sobre aquest particular, el govern farà lo que cregui que mes convingui, sino á la patria, á las instituciones.

Lo que nosaltres creyém es qu' Espanya, ans que la pau, ans que la guerra y ans que tot, lo que necessita es preocuparse de tenir un govern que sápigat lo que 's pesqui.

Conservadors y fusionistas, fusionistas y conservadors fins ara han demostrat que la guerra es un desastre y una vergonya, posantse en condicions de demostrar al mateix temps que la pau feta per ells será una nova vergonya y un nou desastre.

Al separarse 'ls diputats, després de la lectura del Decret suspnent las sessions de las Corts, ni tant sols van donarse aquells viscas de costum, que fins ara s' havian donat sempre.

A tal estat de postració ha quedat reduhit lo seu entusiasme de altres días.

¡Pobres monárquichs! Lo qu' es avuy apenas se llama Pedro!...

Un dels primers yankées que han mort en los combats de Santiago de Cuba, es un tal Hamilton, que ab tot y ser fill de una familia molt opulenta de Nova York havia sentat plassa de voluntari.

Hem de dir en honor á la veritat que aquí á Espanya no se n' contan gayres de fills de familias opulentas que fassin l' *hombrada* de anarse'n á la guerra en calitat de voluntaris.

Fins en aixó s' ha de conèixer la diferencia que hi ha entre las monarquias decrepitas y las republicas joves. Lo únich censurable es que 'ls fills de bonas familias, que tal sacrifici s' imposan voluntariament, no emplehin millor la seva vida, en lloch de dedicarse á anar pel mon á robar colonias agenas mal desadas.

DESCANSANT

—¡Gracias á Deu! Aixó es viure.
 ¿Vritat, fidel Capdepon,
 que aixís ab las Cortes tancadas
 y preparats els garrots,
 sembla que s' está més ample
 y se respira mejor?
 —¡Oh, gran Práxedes! ¿quí ho dupta?
 Aquell continuo esbalot
 no podía convenirnos.
 Bé prou que us ho deya jo:
 «Tanquéu, tapéulos la boca;
 »no permetéu que aquests noys
 »us marejin á preguntas
 »y us estirin els faldons.»
 —Es cert; pero ¡qué vols ferhi!
 Jo 'm perdo per massa bo,
 y i'm sab tan greu doná un xasco
 als ilustres senadors
 y als representants del poble!
 —¿Qué poble ni qué rahons!
 ¿No sou vos l' amo de l' auca?
 Donchs que us deixin anar sol,
 y 'l poble... que pagui y calli.
 —¡Oh, simpátich Capdepon!
 Tas inspiradas paraulas
 ¡cóm m' entran á dins del cor!
 —Ja veuréu, dich lo que sento
 y us soch amich ó no ho soch?
 —¿Tú un amich?... ¡Un terranova!
 ¡No n' hi ha cap més com tú al món!
 Si en Montero y en Gamazo
 fossin aixís!...
 —Bé; d' aixó
 no n' parlém.
 —Es cert: tirem'hi
 un vel sobre aquests senyors.
 Aném á lo que interessa.
 ¿Quins plans tens ara tú?
 —¿Jo?

Pensava anármen á fora
 á refrescá un xich el cos.
 —Ben fet, t' alabo l' idea.
 No faltarán tabalots
 que t' critiquin, ab l' excusa
 de que avuy no es ocasió
 de xalarse; pero en cambi
 se n' trobarán molts y molts
 que pensarán: «¿El ministre
 se n' ha anat á fora? Aixó
 vol dir que no hi ha cuydado
 de que passi res.» Vés, noy,
 diverteixte ara que t' topa,
 y menja forsa melóns.
 —¿Creyéu, donchs, que puch anármen?
 —¿Que si ho crech! ¿Y per qué no?
 ¿Vols dir per la guerra? ¡Tonto!
 Si es que 'ls porchs de Nova-York
 han de pujarnos á sobre,
 tant ho farán si no t' mous
 com si te n' vas.

—¡Ah! Jo espero
 que al final de la funció
 en sortirém com uns homes.
 —Ja ho veuréu. Tenint las Cortes
 tancadas, es di, obstruhida
 la válvula del soroll,
 jo sols dich: «Rodí la bola
 y embolica que fa fort.»
 A Guerra hi tinch en Correa,
 á Marina hi tinch l' Auñón,
 á Estat hi tinch l' Almodóvar,
 á Hisenda... ¡aixó es lo que m' dol!
 que á Hisenda no hi tinch ni un xavo...
 —Prou que ara n' farém de nous,
 qu' entrém al any económic
 —O no n' farém, pero ab tot,
 no hi ha que donarhi voltas:
 hem comensat el bunyol
 y hem d' acabar de fregirlo
 sigui ab molt sigui ab poch foch.
 —Resultat que tinch llicencia
 per marxar?

—Demá si vols.
 —¡Veniu també ab mi!
 —Vés, home!
 —¿Qué faréu aquí á la Cort?
 —¿Jo?... Pues, rascarme la barba,
 menjar bé, treballar poch
 y anar continuant com sempre
 rihentme dels espanyols.

C. GUMÁ.

¿QUÉ SE SAB?

es absolutament.
 Ens están passant una pila de cosas;
 pero ni sabém lo que ns passa ni te-
 nim manera de saberho.
 El govern no sab res.
 —¿Quinas noticias hi ha avuy?—se
 li pregunta.
 —Las de sempre, Cuba, malota; Fi-
 lipinas, pitjor; Puerto Rico, leri leri;
 pero, no hi ha que desesperar: el go-
 vern confía...

—¿En qué?
 —En... no se sab; pero positivament confia en algo.—
 El capitá general de Filipinas té un borrador de telégra-
 ma, y cada dos ó tres días ens envía 'l mateix:

«Manila gravíssima. Rebeldes estrenyent el siti. Espero
 recursos. Aguantaré hasta l' últim extrém.»
 Aixó ho diu el día 10.
 El 12 torna á telegrafiaros:
 «Rebeldes estrenyent el siti. Manila gravíssima. Aguan-
 taré hasta l' últim extrém. Espero recursos.»
 Y el 14 ens torna á dir lo mateix, y el 16 torna á repetirho,
 fins que deurá venir un día en que l' home se n' cansará y 'ns
 telegrafiará per última vegada:
 «Estén ben llestos. Jo també.»
 De l' Habana no podém queixarnos tant.
 Cert es que de la guerra no n' sabém res, pero en cambi
 tenim un ram d' informació verdaderament inmillorable.
 No hi ha día que en Blanco no conti 'ls barcos americans
 situats davant de la badia.
 Y desseguida que 'ls ha contat, telégrama á Espanya.
 «Avuy hi ha set barcos.»
 «Avuy n' hi ha onze.»
 «Avuy n' hi ha sis.»
 En opinió d' alguns, aquest compte corrent careix comple-
 tament d' interés y demostra qu' en Blanco no té gayre fey-
 na; pero, lo que altres contestan:—Si no 'ns telegrafiará a-
 xó ¿qué 'ns telegrafiará?
 Per la seva part, la prempsa de gran circulació també hi
 ajuda bastant á mantenir aquest estat de cosas.
 Com á parlar, parla de tot; pero com á saber, no sab res.
 S' ocupa un diari de lo de Santiago de Cuba:
 «Lo general Linares conta per la defensa de la ciutat ab
 20 mil homes.»
 Ja son homes ¿veritat?
 Escoltin ara aquest altre diari:
 «Per la defensa de Santiago, 'l general Linares, no conta
 sino ab 8 mil homes.»
 D' una sola plomada, hem quedat á menos de la mitat.
 A pesar de tot, la situació de la ciutat oriental no es deses-
 perada. Llegeixin aquest suello:
 «Lo general Pando, ab 25 mil soldats de refors, s' encamina
 apresuradament á Santiago de Cuba.»
 ¡Ab 25 mil soldats, un general com en Pando! Respirém.
 Lo mal es que... passin ells ulls per aquest telégrama:
 «El general Pando acaba de arribar á l' Habana, de retorn
 de sa visita d' inspecció á la provincia de Matanzas. Diu que
 la collita será magnífica y que 'ls camps donan gust de mirar.»
 L' un, fentlo anar á Santiago ab 25 mil homes!...
 L' altre, convertintlo en inspector rural y suposantlo passe-
 jant per l' Habana y Matanzas!...
 Al demati surt un periódich:
 «Lo que més preocupa als defensors de Santiago de Cuba es
 la falta d' aygua. Los enemichs han tallat las canyerías que
 provehian á la població.»
 Pero á la tarde un altre ens diu tot lo contrari:
 «Ni 'ls sitiadors han tallat l' aygua á Santiago, ni encare
 que ho fessin los espanyols patirían set. Los pous que hi ha
 dintre de la població son numerosos.»
 Sapiguer aixó ¿es sapiguer alguna cosa?
 Si l' un diu naps y l' altre diu cols ¿en qué quedém?
 En que no sabém res absolutament.
 No sabém si la esquadra yanki vindrá á Espanya.
 No sabém si la de n' Cámara arribará á Manila.
 No sabém si las Canarias corren perill.
 No sabém si 'l govern gestiona la pau.
 No sabém si las potencias s' hi fican ó no s' hi fican.
 ¡Qué més volen!... Ab tant temps que la saragata dura, en-
 care no sabém de cert com se diu lo capitá general de Fi-
 lipinas.
 Uns li diuen Augustín.
 Altres, Agustí.
 Altres, Augustí...
 ¿Qué s' hi jugan que 'ls nort-americanos ho saben?

FANTÁSTICH.

¡UHÉN que vindrán á la Península y
 que bombardejarán alguns ports.
 ¿Será vritat? La noticia d' aquest
 intent ha produhit un gran entusias-
 masme en la terra dels tocinos.
 Aixís ho diuen 'ls telegramas
 que d' allí s' han rebut.

Hi ha no obstant á Espanya qui
 se n' riu, prenentho com una baladronada. Pero lo qu'
 es jo ni me n' rich ni m' en ploro. Jo trobo molt natu-
 ral que 'ls yankees projectin aquesta empresa, y més
 natural trobaré encare que la realisin.

¿Saben per qué?
 Vaig á explicarme.

La guerra no es més que un assalt d' esgrima. Lo
 secret d' aquest art consisteix en cubrirse y atacar.
 Donchs bé, lo qu' es fins ara 'ls espanyols ni ata-
 quém ni 'ns cubrim.
 Descuberts va trobarnos l' oncle Sam á Manila y 'ns
 va ferir mortalment. Podíam envenarnos la ferida en-
 viant immediatament á Filipinas l' esquadra de n' Cer-
 vera, y en lloch de ferho aixís la varem enviar á enter-
 rarse á Santiago de Cuba.
 Després de transcorregut un mes y mitj de la catás-
 trofe de Cavite, decideix lo govern enviar á n' aquellas
 islas l' esquadra de n' Cámara, y per cubrir á Filipinas
 deixém en descubert lo litoral de la Península.

¿Hi ha, donchs, res més natural, que l' enemich trac-
 ti de aprofitarse de las imprevisiones, de las torpesas,
 de las fluctuacions y de las criminals ganserías del go-
 bern d' Espanya?

Per altra part es un fet que fins ara 'ls yankees han
 cumplert tots els números del seu programa de iniqui-
 tats. Bé ó malament, ab més ó menos fortuna han anat
 á tot arreu ahont havían anunciat que anirían. Se 'ls
 podrá dir homes sense paraula per tots los conceptes
 que vostés vulguin, menos pel concepte de la guerra.

Aixís, donchs, doném per fet que vindrán á la Penín-
 sula... y lluny de plorarho, celebrémho.

A veure si quan ens el veyém al damunt desapareix-
 erá de una vegada l' asquerós ensopiment del poble
 espanyol. A veure si la suministració dels preparats de
 ferro en forma de projectils de la farmacopea nort-
 americana, logrará reforsarnos la sanch. Molt anémichs
 ens trobém y necessitém trobarnos molt forts.

Y per cert que qui mes ho necessita es el govern de
 la monarquía.

Per lo tant quan vingui l' hora será menester que 'l
 poble espanyol que tants motius te per interessarse per
 la salut de n' Sagasta y 'ls seus compinxos, els obligui
 á medicarse pel sistema nort-americaná.

Ni que sigui precis agafarlos per las orellas, el poble
 'ls haurá d' arrastrar fins á portarlos al punt de mes pe-
 rill de la primera plassa que l' esquadra yankee bom-
 bardeiji.

Y 'ls dirém per tot consol deixantlos allá:—Ha arri-
 bat la vostra hora. A cambi de la molta bilis que 'ns
 heu fet tragar, tragueu ferro!...

¿Cóm ha respost lo govern als cárrechs abrumadors
 que se li dirigían per alguns diputats de l' oposició, ab
 motiu de sas culpables imprevisiones?

Lo país ho ha vist: ha respost suspenent la legisla-
 tura.

Ja saben lo que han de fer tots los que s' vegin por-
 tats á la banqueta dels tribunals. Quan se vegin per-
 duts sota 'l pes de una acusació formidable, aixéquinse
 y digan:

—Quedan suspesas las sessións de l' Audiencia.

¿Veritat que ab unas facultats per l' istil concedidas
 als acusats no hi hauria justicia possible?

Donchs apliquin el qüento als gobernants, y ja poden
 dirho ab tota la boca:—No hi ha justicia á Espanya!

Martínez Trampas en plé Senat:

—Senyors: quan ningú vulgui 'l poder, aquí estich
 jo per acceptarlo.

Per mí que li donguin... y quant mes aviat millor.
 May siga sino per veure si s' compleix aquell maca-
 rrónich aforisme: «Qui te fecit te defecit.»

Un periódich de París indica l' idea de que 'ls carlins
 han rebut diners dels yankees per provocar disturbis á
 la Península. Y diu mes encare: assegura que ab
 aquests dollars n' han comprat mausers.

A veure si 'l rey de las húngaras cap á sas vellesas
 s' haurá tornat un Aguinaldo ab boinal!...

En Máximo Gómez per ara no dona senyals de vida.
 Ha vist que 'ls yankees tant bon punt han desembar-
 cat á Cuba han desplegat al vent la seva bandera sense
 recordarse poch ni molt de la estrella solitaria, y s' ha
 convenusat de que alló que deyan de que anavan á lluy-
 tar per l' independéncia de l' isla era una solemne papa.

May ab mes rahó podrá dirseli á n' en Máximo Gó-
 mez el *Chino viejo*.

Perque lo qu' es els yankees l' han enganyat com un
 xino.

Deya l' altre día un patriota:

—Perderém Cuba, Puerto Rico, Filipinas, potser las
 Canarias: ¡que s' hi ha de fer!... Contra la forsa no hi
 ha resistencia, y contra la imprevisió no hi ha salvació
 possible. Lo únich que m' sabría greu que perdéssim
 foran los presiris de Africa. ¿Saben per qué? Perque
 dintre de poch els necessiterém pera portarhi als au-
 tors de las nostras desgracias.

Una frase de n' Moret en plenas Cortes.

«Es molt cómodo censurar; pero precisa marcar els
 remeys pera aliviar los mals que s' denuncian.»

¿Qu' es molt cómodo censurar? Mes cómodo es haver
 enfonzat á una nació al abisme y continuar cobrant la
 cessantía. Aixó si que ho es de cómodo, Sr. Moret!

Diu un telegrama de Manila, que 'ls freres concen-
 trats en aquella plassa s' baten com á lleons.

En cambi 'l bisbe Nozaleda, que també es frare, va
 fugir com una guilla.

De totes maneres, tant els que s' baten com els que
 s' esquitllan, baix el punt de vista de las creencias m'

han produït una gran desilusió. Els que s' baten demostren tenir més confiança ab els fusells que ab la Divina Providència; y 'ls que fugen molta mes ab las sevas camas que ab la má de Deu.

A hir primer de juliol va comensar l' any económic de 1898-99.

Valent any económic, un any en que tot se puja, 'ls aliments, 'ls articles de consum, els impostos, tributs y contribucions, els cambis y 'ls dimonis de l' infern!

La veritat es que un any aixís mes aviat que 'l títol de *económic* mereix el de *mal-gastador*!

Per fer la pau, 'ls *yankées*—segons *La Correspondencia d' Espanya*—no demanan mes que la cessió de

Puerto Rico, l' abandono de Cuba, una estació naval á las Filipinas y una altra estació naval á las Canarias. Las demés potencies haurían de obtenir també las corresponents estacions navals á Filipinas.

¿No es veritat que una pau ab tantas estacions casi bé semblaria un Via-Crucis?

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Xicoira, V. Ogarrat, A. Andreu, M. Agustín, Un Noy de Tiana, Nuvia trista, E. S. Anglada, B. Bonavia, S. Roig, X. Una Xarxera, Pau dels Timbals, J. Romansos, Un Esquellotaire, Un poeta vilafranqui, un Malagueno, R. Homedes, Cap Cigrany, y A. Giro Sort.—Lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadans Sisket Farré, Esteve d' Ultratumba, Procurador Unglat, J. Saltó, Un Babioca, R. Toforia, Manel Miro, Joaquim Pujol, R. Llagosteta, M. Microbi, C. Raff, P. Saragatero, Pau

Piu y Feu, y Un Ufanós.—Insertaré alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá *All-Velló Xilef*: Hi ha alguns versos mal acentuats, y en conjunt la xarada resulta poch facil.—*Chanipse* (Vilafranqui): No 'ns acaba d' agradar.—*J. Castellet Pont*: Idem, idem.—*J. Aubert Manent*: No va.—*R. T.*: No té aquell garbo que l' indole del género requereix.—*A. Maseras Galles*: Es fluixa.—*M. Carbó d' Alsina*: No hi veyém la punta.—*Chelin*: La trobém poch nova y bastant aygualida.—*Surisenti*: Va bé.—*J. Gaya*: L' article no diu res de nou.—*J. Malleu*: La publicaré.—*A. Strub*: Gracias mil pel recort.—*J. Pont y Espasa*: Los epigramas van bé. Per lo demés ja sab que tot lo que 'ns remeti será ben rebut.—*Asmarats y Bonavia*: Está bé: ho publicaré.—*Xanigots*: Dels somnis si no tots n' acceptém alguns. En quant á la composició adoleix de algunas imperfeccions de forma.—*Noy de 'n Naca*: Reconeixém la seva bona voluntat; pero aquesta no basta per escriure bonas composicions.—*Cucharón de la Barca*: La décima no 'ns fa felissos.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

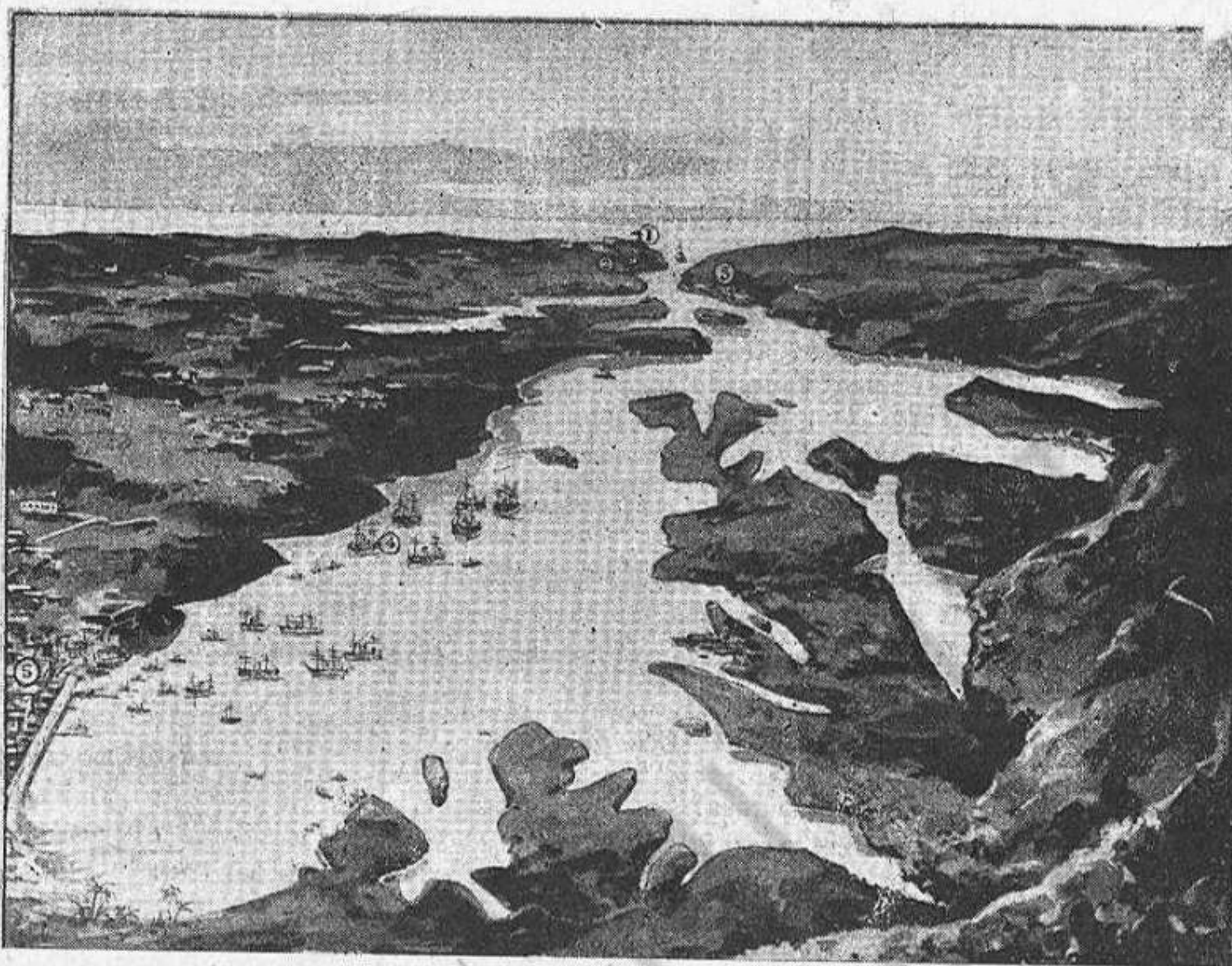
A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

BUTLLETÍ DE LA GUERRA

CUBA.—La expedició que va sortir de Tampa, efectua baix la protecció de la esquadra yankee 'l seu desembarc a Baiquiri y Punta Berraco, punts situats á algunas millas de Santiago. Las tropas espanyolas obligadas á cubrir una gran extensió de costa, no pueren impedir l' operació. Las que formavan l' ala esquerra s' veieren obligadas á replegarse. S' han unit als americans los insurrectes de 'n Calixto Garcia, en número de uns 4 ó 5,000 homes.

Entre 'l punt de desembarc y la plassa de Santiago hi ha una bona extensió de terreno cubert de alturas y barranchs y ab camins poch practicables especialment en l' actual estació de las plujas, de manera que 'ls agresors per avansar se veurán obligats á vencer grans dificultats. Desde 'ls primers moments ja ells y 'ls nostres soldats s' han vist las caras. Una emboscada hábilment preparada á Juragua sembrá entre 'ls yankees la mort y 'l pánich. En los alts de Sivilla tingué lloch ademés un renyit encontre, en lo qual demostraren la seva serenitat é intrepides las forsas que manava 'l general Rubin.

Davant de aquestas experiencias, ha comprés en Shafter que l' apoderarse de Santiago no es una empresa tan fácil com s' imaginava. Ab tot y contar de moment ab doble forsa que la que te á las sevas ordres el general Linares, ha resolt aplas-

VISTA PANORÁMICA DE LA BADA DE SANTIAGO DE CUBA.—Núm. 1: Fortaleza del Morro—2: Bateria de la Estrella—3: Fort de la Socapa—4: Esquadra espanyola—5: La Ciutat

sar per alguns días las operacions en gran escala. Espera poder desembarcar l' artilleria grossa, á pesar de que li será molt difícil conduhirla á través de aquells andurrials; espera sobre tot que li arribin de Tampa nous reforços. No 'n te prou, per lo vist, ab los 20,000 homes de que disposa, desde que ha lograt reunir las forsas de la expedició ab las dels mam-bissos. Mentres tant l' esquadra continúa expugnand el fort de Aguadores, ab l' idea de dabilitar aquell punt de la línea, per introduhir per allí 'l tren de siti.

Lo general Linares no dorm. Mentres espera 'ls reforços que li han de arribar de Holguín y Manzanillo ha cubert de fortas trincheras las alturas immediatas á Santiago. L' atach de aquellas posicions ha de costar al enemich espantosas perduas.—Lo jefe de la esquadra, Sr. Cervera, reduhit al quietisme, per no serli possible sortir de la badia, sense perill de sucumbir á la major potencia naval del enemich, ha enviat á batres per terra una part de las dotacions dels acorassats.

Lo moment, donchs, es d' espectació. A Santiago de Cuba se ventilará en breu la sort d' Espanya. Del éxit de la gran batalla en perspectiva son molts los que presumen que 'n depén la pau concertada en condicions més ó menos desfavorables.

—Al Occident de Cuba, á la provincia de Pinar del Río han desembarcat los cabecillas Llauret, Betancour y Sanguily (aquest últim indultat pels espanyols baix paraula de honor de que no faria armas contra Espanya). Disposan de 1,000 homes, algunas pessas de artilleria y municions abundants.

PUERTO RICO.—Lo día 23 se presentá davant de la platja un cruiser enemich.—Sortiren á hostilitarlo 'l vell barco *Isabel II* y 'l cassa-torpeder *Terror*, resultant del combat un mort y tres ferits. Lo cruiser nort-americá hagué de allunyar-se.—Lo día 28 arribava á las ayguas de Sant Joan lo trasatlántich *Antonio López* perseguit de aprop per un cruiser yankee. Marxava á tota máquina, sufrint lo toch del seu perseguidor y embarrancá en la Punta Salinas. L' *Isabel II* y la canonera *Concha* sortiren á ampararlo, y sigué tan oportú l' ausili, que 's lográ salvar tota la tripulació, aixis com lo cargament, totalment compost de armas, municions y pertretxos de guerra. L' *Antonio López* havia sortit de Cádiz lo día 16.

FILIPINAS.—S' han rebut nous despatxos del general Augustí. No 'ha cambiat la situació encare que tendéix mes aviat á agravarse que á millorar. Las forsas espanyolas en número de uns 10,000 homes dominan lo recinte murat de la capital y una zona de las inmediacions, fortificada ab blokhans y trincheras. Dintre del recinto s' han refugiat ademés unas 20,000 personas que fugiren dels arrabals. Aquesta aglomeració de gent dificulta las subsistencias. L' Aguinaldo instalat á Cavite, ahont ocupa 'l palau del governador, disposa de uns 30,000 indios armats ab fusells y mes de 100,000 ab bolos. Té en son poder uns 5,000 presoners espanyols, entre altres la familia del general Augustí, negantse resoltament á entregarla, á pesar de las instancias de 'n Dewey. A las desercions del element indigena que militava en las filas espanyolas deu l' Aguinaldo la seva preponderancia. Pera donar una idea de la defeció dels tágalos, bastará saber que 'l general Peña que manava 1,100

homes, se vejé completament abandonat: tots ells se passaren al enemich, y 'l general sigué fet presoner pels tágalos.

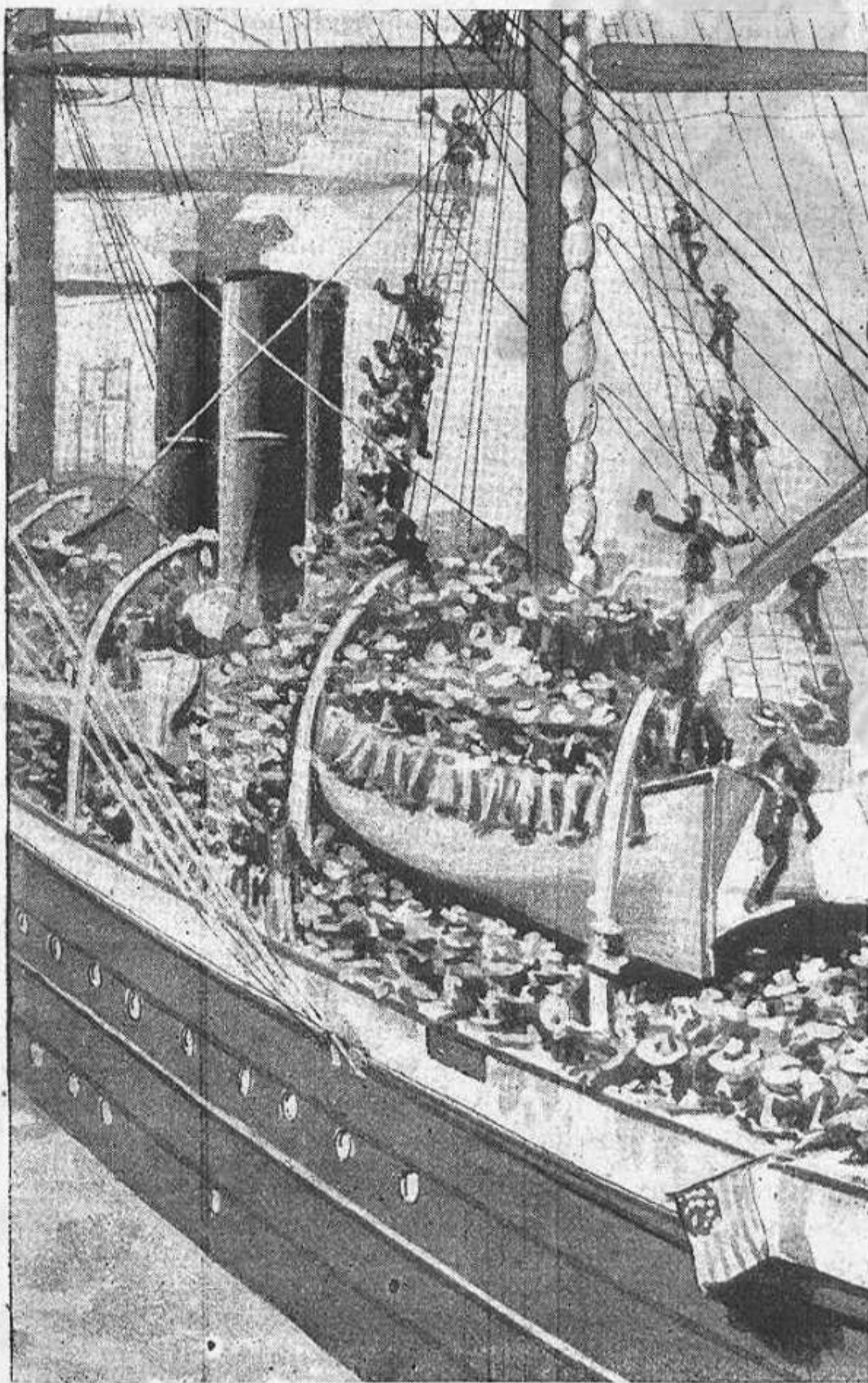
Se parla de haver ocorregut rossaments entre l' Aguinaldo y en Dewey. ¿Será veritat? De tots modos un día ó altre pagarán los yankees la culpa de haver desfermat á la fiera.—Los alemanys han anat aumentant la seva esquadra de Manila, que avuy ja es mes forta y poderosa que la mateixa dels yankees.—Aquests no han rebut encare 'ls reforços que van sortir de California, y comensa á inquietarlos la tardansa.—De California anuncia ademés l' embarch de altres 15,000 homes destinats á Filipinas, al mando del general Terry.

—Millors impresions son las que s' han rebut de las Visayas y Mindanao. Lo general Ríos ha batut als insurrectes causant los mes de 100 morts, entre ells lo cabecilla Arce. Lo país se mostra favorable á Espanya, y 'ls datos de Mindanao s' han ofert á sostenir la soberania espanyola. Lo qual no vol dir que 'l día menos pensat no cambihi de actitut.

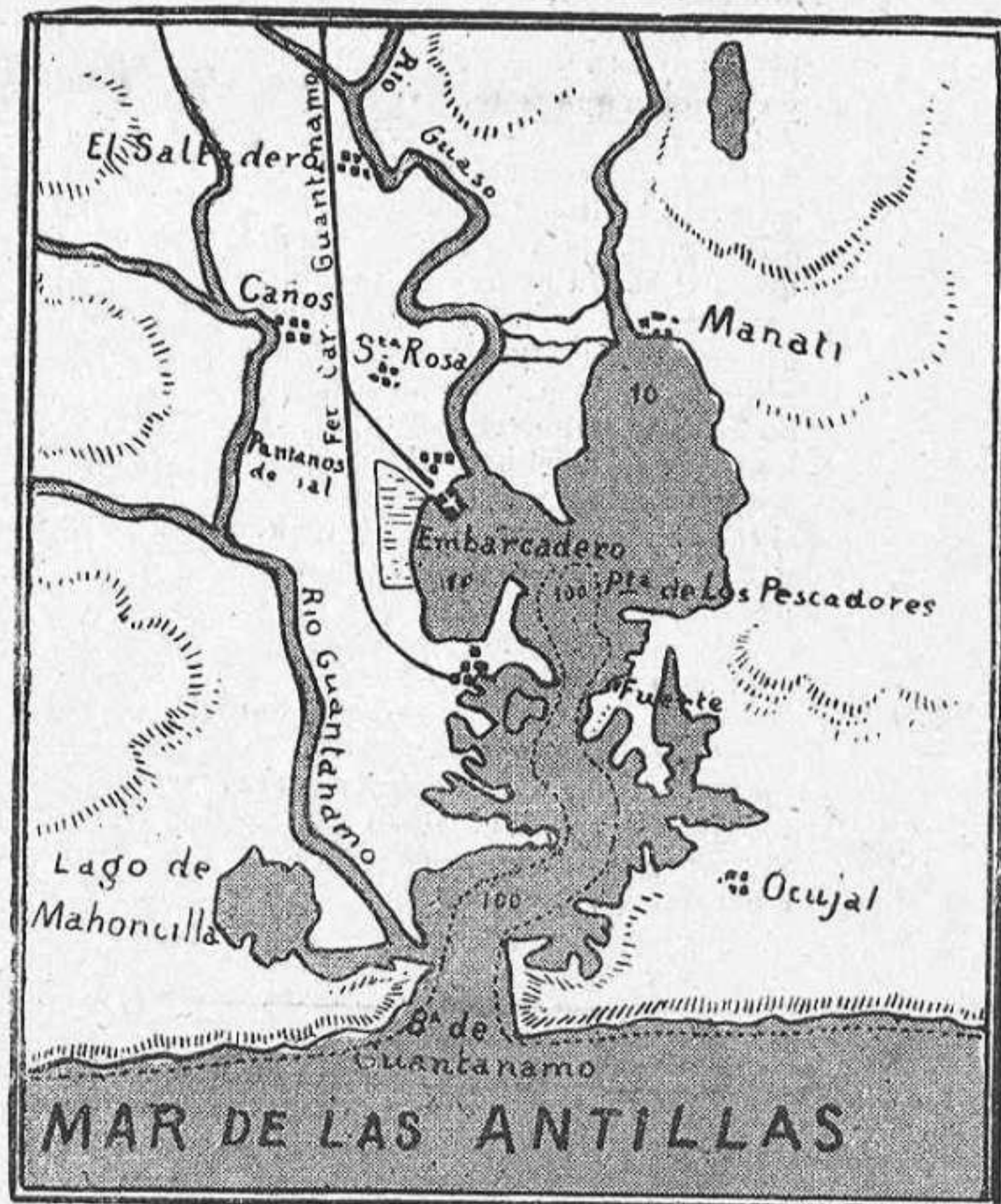
L' esquadra de 'n Cámara va a rribar á Port-Said. Pera 'l pas del canal va trobar algunas dificultats que, segons sembla, han sigut resoltas. Las autoritats egipcias van negarse á proporcionarli carbó.

LO BISBE NOZALEDA, fugitiu de Manila.

LOS NOSTROS ENEMICH.—Embarch de una de las expedicions yankees.

Plano de la Badia y alrededores de Guantánamo.

¿Arribará realment á Filipinas aqueixa esquadra? Aixó es lo que molts se preguntan. Son sempre tan sospitosas las midas del nostre govern, obeheixen tantas vegadas al desitj de calmar accidentalment l' ansietat pública, que ja hi ha dret á daptar de tot.

UN PROYECTE DEL ENEMICH.—L' idea d' enviar una esquadra á hostilitar los ports de la Peninsula va cundint y perfilantse. Ja 's diu quins barcos l' han de compondre; 'ls acorassats *Iowa* y *Oregon*, els cruisers *Newa*, *Isosmita*, *Yankee* y *Divise* y tres grans transports, al mando de 'n Watson. Se suposa que dintre de pochos días sarrarán, per arribar á Espanya avants del 20 del corrent, per més que no falta qui indica que l' esquadra se situará á Tànger, en espera de ordres. Aixís estaré en disposició de dirigir-se á la Peninsula ó á las Canarias segons convingui.